

**ผลกระทบการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA)
ที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ในประเทศไทย**

**Impact of Using the Government Accounting Program (FORMULA)
on Quality of Financial Statements of
Mahachulalongkornrajavidyalaya University in Thailand**

วิจิตรา แก้วแสน¹, สุภัทธร ทวีจันทร์², ลินดา ราเต³, นนทยา อิติชินบัญชา⁴
Vijittra Keawsaen¹, Supatsorn Taweethan², Linda Rate³,
Nontaya Ittichinbanchorn⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาคุณภาพการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ และ 3) เพื่อศึกษาผลกระทบการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ ที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงิน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนกองคลังและทรัพย์สิน ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวน 108 คน ใช้วิธีการแบ่งขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1) การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย ได้แก่ ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพของงบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับ การตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) การวิเคราะห์ผลกระทบ พบว่า การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ ประเภท

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรบัญชี สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ (Graduate Student of Accounting Program, Department of Accounting, Faculty of Business Administration and Accounting, Sisaket Rajabhat University)

^{2,3,4} ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ (Assistant Professor Dr., Faculty of Business Administration and Accounting, Sisaket Rajabhat University)

ระบบบัญชีแยกประเภท มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงบการเงิน ในความเข้าใจได้ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงบการเงิน และประเภทระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงบการเงิน ในความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และการเปรียบเทียบกันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนความเชื่อถือได้ ไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงบการเงิน

คำสำคัญ: โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี คุณภาพงบการเงิน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Abstract

This research aimed 1) to study using of government accounting software packages (FORMULA) of Mahachulalongkornrajavidyalaya University in Thailand, 2) to study the *quality of financial* statements, and 3) to study the impact on using of accounting software packages on the quality of financial statement. The sample used in this study included 108 personnels whom working in the finance and property section at Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand. The sample size was according to the proportions of stratified random finding sampling. The instrument used in the study was a 5-level scale questionnaire with the reliability of 0.91. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and multiple regression analysis.

The research findings were as follows: 1) The using of government accounting software packages (FORMULA) of Mahachulalongkornrajavidyalaya University in Thailand included General Ledger System and Information Management System, the overall mean was at very high level 2) The quality of financial statements of Mahachulalongkornrajavidyalaya University in Thailand in term of understanding, decision making, reliability and the comparison, the overall mean was at very high level, and 3) the impact analysis revealed that the using of government accounting software packages (FORMULA) accounting software packages of Mahachulalongkornrajavidyalaya University in Thailand in General Ledger System have a positive impact on the quality of the financial statements in terms of understanding, reliability and comparability statistically significant at 0.01 level. Whereas the relevance of decision making did not have a positive impact on the quality of the financial statements and the types of

management information systems has a positive impact on the quality of financial statements in terms of understanding, decision making and the comparability statistically significant at 0.01 level. Whereas the reliability did not have a positive impact on the quality of the financial statements.

Keywords: Government accounting software, Quality of financial statements Mahachulalongkornrajavidyalaya University

บทนำ

ระบบสารสนเทศนับว่ามีบทบาทอย่างมากในการบริหารจัดการองค์กรต่าง ๆ โดยถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งภาคธุรกิจต่าง ๆ นิยมใช้และให้ความสำคัญมากเป็นอันดับต้น ๆ คือ ระบบสารสนเทศทางการบัญชี เนื่องจากเป็นระบบที่ใช้ในการปฏิบัติงานด้านการเงินประจำวัน และตรวจสอบที่เกี่ยวข้องกับการเงินขององค์กร เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการระบบสารสนเทศทางการบัญชีไปใช้ในการวางแผน ควบคุมการดำเนินงาน และการบริหารงานด้านการเงินขององค์กรให้เกิดประโยชน์และเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญในการนำระบบสารสนเทศมาใช้ โดยจะเห็นได้จากการที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดในกระทรวงศึกษาธิการ ได้พัฒนาระบบบัญชีและการจัดทำรายงานทางการเงินด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีขึ้นมา

โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) เป็นระบบบัญชี Formula Financial and Accounting ทำงานบนระบบปฏิบัติการ Native Windows โปรแกรมบัญชีที่รวบรวมการบันทึกรายการการเงินที่เกิดขึ้นไว้เป็นหมวดหมู่ นอกจากการบันทึกรายการยังมีความสามารถในการจัดทำรายงานการวิเคราะห์การเงินขององค์กร (Financial Analysis) เพื่อประโยชน์ในการพยากรณ์ การประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร เช่น การจัดทำดัชนีชี้วัดทางการเงิน ออกงบแสดงฐานะทางการเงิน งบทดลอง งบกำไรขาดทุน งบเปรียบเทียบ ซึ่งมีระบบการทำงานอยู่ 12 ระบบ และสามารถมองเห็นภาพรวมขององค์กรได้ ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะ 2 ระบบ คือ 1) ระบบบัญชีแยกประเภท Super GL General Ledger (GL) 2) ระบบระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร Management Information System (MIS) โดยระบบดังกล่าวเป็นระบบใช้บันทึกยอดยกมาต้นงวด การบันทึกข้อมูลในสมุดรายวันบัญชี การบันทึกข้อมูลในสมุดรายวันจ่าย การบันทึกข้อมูลในสมุดรายวันทั่วไป และการเรียงงานทางการบัญชี การปิดบัญชีและงบการเงิน และเป็นระบบสนับสนุนการทำงาน และการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (บริษัท คริสตอลฟอร์มูล่า จำกัด, 2559)

คุณภาพงบการเงิน (Financial Statement Quality) ข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ตลอดจนข้อมูลทางการเงินที่ให้โดยวิธีอื่น ต้นทุนซึ่งเป็นข้อจำกัดเสมอของความสามารถของกิจการที่เสนอรายงานในการให้ข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์ ข้อมูลนั้นต้อง

เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจและเที่ยงธรรมของสิ่งที่จะต้องนำเสนอ ประโยชน์ของข้อมูลทางการเงินจะเพิ่มขึ้น ถ้าข้อมูลนั้นเปรียบเทียบได้ พิสูจน์ยืนยันได้ ทันเวลาและเข้าใจได้ คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ลักษณะเชิงคุณภาพหลักของงบการเงิน มี 4 ประการ ได้แก่ 1) ความเข้าใจ (Understandability) 2) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) 3) ความเชื่อถือได้ (Reliability) 4) การเปรียบเทียบกันได้ (Comparability) (นันทิยา อังกรวัฒนากุล, 2557, น.31-35) คุณภาพของข้อมูลทางการเงินสามารถใช้หลักเกณฑ์ลักษณะเชิงคุณภาพรวม การบัญชีประกอบด้วย ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้อง และความเชื่อถือได้ กล่าวได้ว่าวัตถุประสงค์ของรายงานทางการเงินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจ รวมถึงกระบวนการรายงานการเงิน มีผลต่อความน่าเชื่อถือของข้อมูลและคุณภาพของรายงานทางการเงิน สำหรับกระบวนการรายงานการเงินประกอบด้วย 1) เหตุการณ์และรายการทางธุรกิจของกิจการ 2) การเลือกนโยบายทางบัญชี 3) การประยุกต์ใช้นโยบายทางบัญชี 4) การประมาณการและการใช้ดุลยพินิจ และ 5) การเปิดเผยเกี่ยวกับรายการ เหตุการณ์ นโยบาย การประมาณการและการใช้ดุลยพินิจ (Jonas and Blanchet, 2000, น.353-363)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดำเนินการจัดการศึกษาและบริการวิชาการ พระพุทธศาสนาแก่สังคม และได้รับการตรวจรับรองจากคณะกรรมการตรวจประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอก จากนโยบายของภาครัฐและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ตามโครงสร้างของมหาวิทยาลัย ได้แบ่งการบริหารออกเป็น 6 ส่วนงานหลัก ๆ คือ สำนักงานอธิการบดี ประกอบด้วย 13 หน่วยงาน หนึ่งในหน่วยงานที่สำคัญ คือ กองคลังและทรัพย์สิน โดยมีหน้าที่การบริหารงบการเงินและจัดทำบัญชี ในอดีตได้มีการจัดทำบัญชีด้วยมือ (Manual Accounting System) และใช้โปรแกรมบัญชีคอมพิวเตอร์ Excel แต่ก่อนไม่มีกระบวนการและไม่มีโปรแกรมสำเร็จรูปในการจัดทำบัญชีและงบการเงิน ส่งผลให้มีการทำงานผิดพลาด เช่น การเขียนตัวเลขผิด ทำเอกสารสำคัญหาย อันเป็นเหตุทำให้การทำงานช้าไป ซึ่งข้อมูลทางการเงินบัญชีนั้นมีความสำคัญต่อการตัดสินใจและใช้ในวางแผนต่าง ๆ ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงได้นำเอาเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการประมวลผลในการจัดทำบัญชี คือ ระบบคอมพิวเตอร์และโปรแกรมสำเร็จรูปทางการเงินมาประยุกต์ใช้กับงานบัญชี จึงทำให้เกิดโปรแกรมสำเร็จรูป (FORMULA) ใช้ในการจัดทำบัญชี โดยมีวัตถุประสงค์ให้การจัดทำงบแสดงฐานะทางการเงินมีความรวดเร็วในการจัดทำ เพื่อนำข้อมูลที่เกิดขึ้นไปใช้ในการบริหารและการวางแผน ซึ่งข้อมูลงบการเงินเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจและความเข้าใจของผู้บริหาร ข้อมูลงบการเงินมีความเชื่อถือได้ และความเปรียบเทียบกันได้ จึงส่งผลต่อคุณภาพงบการเงิน มีความสำคัญต่อการตัดสินใจของผู้บริหาร (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2559)

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลกระทบการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการเงินบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงิน ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย เพื่อให้ผู้บริหารได้ตระหนักถึงความสำคัญในงานการเงินและ

บัญชี และสามารถนำข้อมูลรายงานงบการเงินไปใช้ในการกำกับดูแล ตัดสินใจ เปรียบเทียบ และ พัฒนางานด้านการบัญชี และระบบโปรแกรมสำเร็จรูป รวมทั้งเป็นแนวทางในการบริหารการใช้ จ่ายเงินงบประมาณให้ถูกต้องตามระเบียบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

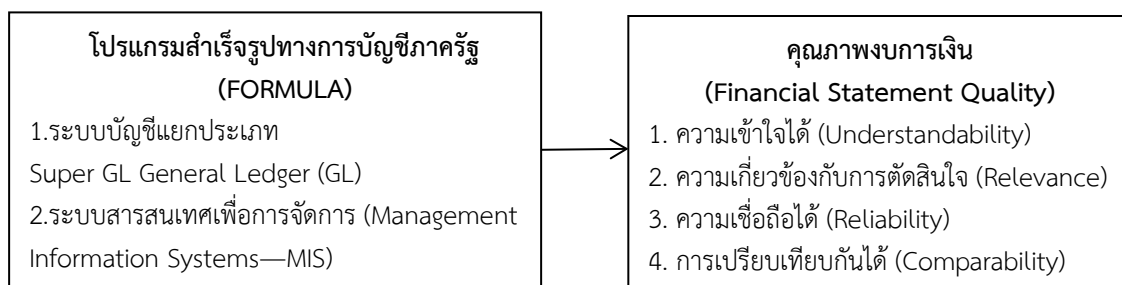
1. เพื่อศึกษาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาคุณภาพงบการเงิน ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาผลกระทบการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ที่มีผล ต่อคุณภาพงบการเงิน ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย

ขอบเขตงานวิจัย

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) โดยประยุกต์ แนวคิด (บริษัท คริสตอลฟอร์มูล่า จำกัด, 2559) ประกอบด้วย 1) ระบบบัญชีแยกประเภท Super GL General Ledger (GL) 2) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (Management Information Systems—MIS)
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ คุณภาพงบการเงิน (Financial Statement Quality) โดยประยุกต์ แนวคิดของ นันทิยา อังกรวัฒนานุกุล (2557, น.31-35) ประกอบด้วย 1) ความเข้าใจได้ (Understandability) 2) ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Relevance) 3) ความเชื่อถือได้ (Reliability) 4) การเปรียบเทียบกันได้ (Comparability)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยตัวอย่าง โดยหน่วยย่อย คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนกองคลังและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวน 44 แห่ง แห่งละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 132 คน (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2559)

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนกองคลังและทรัพย์สิน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองคลังและทรัพย์สินหรือหัวหน้าฝ่าย บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านบัญชี และบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย กำหนดขนาดตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน (จำริญ อุ่นแก้ว, 2553, น.8-9) ได้จำนวน 36 แห่ง ตามสัดส่วนของกลุ่มมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย โดยมีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนกองคลังและทรัพย์สิน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการส่วนคลังและทรัพย์สินหรือหัวหน้าฝ่าย บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านบัญชี และบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการเงิน ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย แห่งละ 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 108 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนกองคลังและทรัพย์สิน โดยครอบคลุมข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งงานในปัจจุบัน และประเภทสังกัด ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อประโยชน์ของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ต่อคุณภาพงบการเงิน ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองกับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ด้านความเที่ยงตรง ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 และด้านความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.91

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการจัดเก็บแบบสอบถาม จำนวน 108 ฉบับ โดยวิธีลงพื้นที่เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ในการประชุมเพื่อรับฟังคำชี้แจงของเจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน 2 วัน ให้กับกลุ่มตัวอย่าง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในส่วนกองคลังและทรัพย์สิน ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 30-39 ปี และอายุ 40-49 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี มี

ประสบการณ์ด้านการทำงาน ระหว่าง 10-19 ปี ตำแหน่งงานในปัจจุบันเป็น บุคลากรปฏิบัติงานด้านบัญชี และสังกัดวิทยาลัยสงฆ์ เป็นส่วนใหญ่

2. ผลการศึกษาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทยโดยรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ด้านระบบบัญชีแยกประเภท

3. ผลการศึกษาคุณภาพของงบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย โดยรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความเชื่อถือได้ การเปรียบเทียบกันได้ ความเข้าใจได้ และความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ

4. ผลการศึกษาผลกระทบการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย พบว่า

4.1 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงบการเงิน ความเข้าใจได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ระบบบัญชีแยกประเภทไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงบการเงิน ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงบการเงิน ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.3 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ระบบบัญชีแยกประเภทมีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงบการเงิน ความเชื่อถือได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ไม่มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงบการเงิน ความเชื่อถือได้

4.4 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ระบบบัญชีแยกประเภทและระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงบการเงิน ด้านการเปรียบเทียบกันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

5.1 โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) เป็นโปรแกรมระบบบัญชีแบบธุรกิจ เหมาะสำหรับการใช้งานขององค์กรแสวงหากำไร และยังไม่มีเชื่อมโยงและครอบคลุมต่อทุกส่วนงาน เช่น ส่วนงานงบประมาณ การเงิน การบัญชี และพัสดุ เป็นต้น จึงควรพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทุกส่วนงาน เพื่อให้การเรียกใช้ข้อมูลของส่วนงานต่าง ๆ มีความต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพในการบริหารการเงินและงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย พบว่า การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) โดยรวม ได้แก่ ระบบบัญชีแยกประเภท และระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก สืบเนื่องจากการนำระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานและได้นำเอาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี (FORMULA) เข้ามาใช้ เพื่อช่วยให้เกิดความสะดวกในการรวบรวมข้อมูล ช่วยลดขั้นตอนและภาระงานในกระบวนการรวบรวมข้อมูลของงบการเงิน มีระบบที่สามารถประมวลผลข้อมูลทางการเงินและการบัญชีที่ถูกต้องและรวดเร็ว ทันต่อเวลา ข้อมูลเชื่อถือได้ โปรแกรมสามารถออกงบการเงิน และนำเสนอรายงานสถานะทางการเงินที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงาน

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ดวงฤดี ชีวานุกุล (2556, น.19) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศทางการบัญชีมีขั้นตอนในการหาข้อมูลและกระบวนการในการจัดการสารสนเทศ ตามกรอบแนวคิดทางบัญชีเพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานในธุรกิจของตน ระบบสารสนเทศทางการบัญชีอาจมาจากการประมวลผลด้วยมือ หรือการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ และการประมวลผลทั้งมือและคอมพิวเตอร์ร่วมกัน ระบบสารสนเทศทางการบัญชีเกี่ยวเนื่องเฉพาะข้อมูลทางการเงินและกระบวนการทางบัญชี และสอดคล้องกับ จิรรัตน์ ดวงเต็มใจ (2559, น.30-31) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศที่ทำการออกแบบขึ้นมาเพื่อประมวลผลทางการเงิน โดยมีการใช้คอมพิวเตอร์ หรือบุคคล ในการช่วยบันทึกข้อมูลทางการเงิน ซึ่งสารสนเทศที่ได้นั้นมาจากงบการเงินและรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม อีกทั้งสารสนเทศนั้นต้องเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งานทั้งในองค์กรและภายนอกองค์กร รวมถึงให้ข้อมูลที่สำคัญ เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจ คือ ทำให้ธุรกิจทราบฐานะทางการเงินและผลกำไรจากการดำเนินงาน และยังเป็นตัวช่วยในการจัดหาแหล่งเงินทุนของธุรกิจ พร้อมทั้งเป็นเครื่องมือที่จะช่วยในเรื่องของการเสียภาษีและวางแผนธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจเติบโตต่อไปในอนาคต สอดคล้องกับ ไพรินทร์ ขำคมเชตต์ (2556, น.129) กล่าวว่า โปรแกรมสำเร็จรูปทางการเงินบนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่รวมโปรแกรมและแฟ้มข้อมูลไว้ที่เดียวกัน เพื่อที่สามารถกำหนดระดับความสามารถในการใช้ระบบงานของผู้ใช้แต่ละคน และเป็นโปรแกรมที่ใช้ทำงานบัญชีและการเงิน สามารถแยกออกเป็นระบบบัญชีย่อยหลาย ๆ ระบบ โดยมีบัญชีแยกประเภททั่วไป ที่ควบคุมผลการดำเนินงานของระบบบัญชีย่อยเหล่านั้น นอกจากนั้นโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ยังมีความสามารถในการแลกเปลี่ยนโยกย้าย ไป-มา กับโปรแกรมอื่นได้ ซึ่งสามารถให้ความยืดหยุ่นและสร้างความคล่องตัวในการเสนอรายงาน เพื่อการตัดสินใจของผู้ใช้ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกองค์กรเป็นอย่างมาก เช่น งบแสดงฐานะทางการเงิน หรืองบกำไรขาดทุนที่อยู่ในโปรแกรมอาจถูกโยกย้ายออกไปอยู่ในพื้นที่ของโปรแกรมประเภทแผนตารางทำการ ทำให้ผู้ใช้สามารถวิเคราะห์งบการเงินได้อย่างรวดเร็วและคล่องตัวมากขึ้น

2. ผลการศึกษาคุณภาพของงบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย โดยรวม อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้ เนื่องจากคุณภาพของงบการเงินเป็นการรายงานผลการดำเนินงานฐานะทางการเงิน งบแสดงกำไรขาดทุน งบกระแสเงินสด งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น งบประกอบหรือหมายเหตุประกอบงบการเงิน และการนำเสนอข้อมูลทางการเงิน งบการเงินที่มีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน มีความเข้าใจได้ง่าย ข้อมูลเชื่อถือได้ ข้อมูลสามารถเปรียบเทียบได้ และเป็นข้อมูลให้ผู้บริหารใช้ในการตัดสินใจ

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อธิววรรณ วิวัฒนากรวงศ์ (2558, น.7) กล่าวว่า คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงินซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ การเปรียบเทียบได้ ความเข้าใจกันได้ และสอดคล้องกับ ชนาภาคนต์ มงคลพร (2558, น.21) กล่าวว่า คุณภาพของข้อมูลทางบัญชีที่มีประโยชน์ต่อการตัดสินใจ (value relevance of accounting information) มุ่งสนใจไปยังสัดส่วนของผลตอบแทนของหุ้นที่อาจจะได้รับ อันเนื่องมาจากการคาดการณ์จากมูลค่าของข้อมูลที่มีในรายงานการเงิน และสอดคล้องกับ Shahwan (2008, p.129-202) กล่าวว่า ลักษณะเชิงคุณภาพที่บ่งบอกว่าข้อมูลในงบการเงินมีประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงิน และสอดคล้องกับ นันทิยา อังกรวัฒนากุล (2557, น.31-35) กล่าวว่า ลักษณะเชิงคุณภาพหลักของงบการเงินมี 4 ประการ ได้แก่ ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้

3. ผลการศึกษาลักษณะการรับรู้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทยโดยรวม รายงาน พบว่า

1) การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ของระบบการบัญชีแยกประเภท มีผลกระทบบัคุณภาพของงบการเงิน ในเรื่อง ความเข้าใจได้ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้ เนื่องจากเป็นโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่สามารถเก็บข้อมูลและเอกสารทางบัญชีสำหรับการบันทึกรายการในระบบ และสามารถบันทึกรายการโดยตรงโดยไม่ต้องผ่านระบบอื่น การปิดบัญชีและงบการเงินทำได้ถูกต้องและทันเวลา ข้อมูลเชื่อถือได้ โปรแกรมสามารถออกรายงานการเงิน มีการเปรียบเทียบข้อมูลย้อนหลังได้ และนำเสนอรายงานสถานะทางการเงินที่ทำให้เข้าใจถึงข้อมูลในรายงานการเงินได้ เพื่อใช้ในการพยากรณ์สถานะทางการเงินสำหรับผู้บริหารได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ เกษวรงค์ ญาณนาคะวัฒน์ (2553, น.11) กล่าวว่า เป็นแกนของระบบบัญชีทั้งหมด โดยปกติจะใช้งานระบบเดียว หรือใช้งานร่วมกันกับระบบงานบัญชีย่อยอื่นก็ได้ ระบบบัญชีแยกประเภทนี้ใช้ในการดูแลและควบคุมการดำเนินงานของธุรกิจ เนื่องจากแสดงให้เห็นภาพรวมทางการเงินของธุรกิจทั้งระบบ และสอดคล้องกับ พรบิณ สหายพรหม (2558, น.15) กล่าวว่า การจัดการประเภท การกำหนดลักษณะ การนำเสนอข้อมูลอย่างชัดเจนและกระชับ ทำให้เมื่อมีการอ่านข้อมูลนั้น สามารถเข้าใจได้ทันที และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิยา อังกรวัฒนากุล (2557, น.80-86)

ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงการปฏิบัติงานในระบบ GFMIS ที่มีต่อคุณภาพงบการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ผลการวิจัย พบว่า มีคุณภาพของงบการเงิน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้

2) การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ของระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ มีผลกระทบต่อคุณภาพของงบการเงิน ในเรื่อง ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และการเปรียบเทียบกันได้ เนื่องจากเป็นระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการในการจัดเก็บข้อมูล เพื่อประมวลผลและจัดรูปแบบรายงานสารสนเทศเพื่อช่วยสนับสนุนการทำงาน และการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ของผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยรัตน์ รอดเคราะห์ (2555, น. 5) กล่าวว่า ระบบที่รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกองค์การอย่างมีหลักเกณฑ์ เพื่อนำมาประมวลผลและจัดรูปแบบให้การดำเนินงาน และการตัดสินใจด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารในการดำเนินการขององค์การเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ Timothy J, O'Linda I. O'Leary (2006, p.301) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศที่ใช้คอมพิวเตอร์ผลิตรายงานสรุปที่มีรูปแบบและโครงสร้างที่เป็นมาตรฐานใช้ในการสนับสนุนผู้บริหารระดับกลาง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัยพบว่า การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) มีผลกระทบต่อคุณภาพงบการเงิน ดังนั้นควรพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปที่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลทุกส่วนงาน เพื่อให้การเรียกใช้ข้อมูลของส่วนงานต่าง ๆ มีความต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพในการบริหารการเงินและงบประมาณของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรการพัฒนาความรู้ความสามารถในด้านโปรแกรมระบบบัญชี เช่น การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการประยุกต์ใช้มาตรฐานการตรวจสอบภายใน ที่มีผลต่อการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการตรวจสอบภายใน ให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายของมหาวิทยาลัย

2.2 ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย เพื่อให้มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย สามารถนำปัญหาและอุปสรรคไปปรับปรุงแก้ไขอย่างตรงประเด็น

2.3 ควรศึกษาผลกระทบการบริหารความเสี่ยงการปฏิบัติงานการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีภาครัฐ (FORMULA) ที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทย เพื่อสามารถใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่งซึ่งไม่อาจกล่าวได้ทั้งหมด ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภัทธร ทวีจันทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลินดา ราเต และและ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทยา อิทธิชินบัญชา ที่ให้ความช่วยเหลืออย่างยิ่ง โดยการเอาใจใส่ ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ที่สุด และขอขอบคุณบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านงานการเงินและบัญชี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในประเทศไทยทุกท่านที่กรุณาตอบแบบสอบถามและกรุณาให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- เกษรารักษ์ ญาณนาคะวัฒน์. (2553). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความพึงพอใจในการประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี กรณีศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี.
- จำเริญ อุ่นแก้ว. (2553). สถิติเพื่อการวิจัย. ศรีสะเกษ: มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ.
- จิรารัตน์ ดวงเต็มใจ. (2559). ปัญหาระบบสารสนเทศทางการบัญชีของข้าราชการฝ่ายการเงินในกองทัพเรือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา, วิทยาลัยพาณิชยศาสตร์, สาขาวิชาการบัญชี.
- ชนากานต์ มงคลพร. (2558). คุณค่าของข้อมูลทางการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ: ก่อนและหลังปรับใช้มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี.
- ชัยรัตน์ รอดเคราะห์. (2555). การพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการงานปริญญานิพนธ์และสารนิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, บัณฑิตวิทยาลัย, สาขาวิชาการจัดการทางวิศวกรรม.
- ดวงฤดี ชีวานุกุล. (2556). ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้ขององค์กรกับประสิทธิภาพระบบสารสนเทศทางการบัญชีของธุรกิจนำเข้า-ส่งออกเฟอร์นิเจอร์ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต.

- ธีรารรรถ วิวัฒนากรวงศ์. (2558). ผลกระทบของวัฒนธรรมองค์กรที่มีต่อคุณภาพข้อมูลงบการเงินในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. สารนิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี.
- นันทิยา อังกรพัฒนานุกุล. (2557). ผลกระทบของการบริหารความเสี่ยงการปฏิบัติงานในระบบ GFMS ที่มีผลต่อคุณภาพของงบการเงินของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บริษัท คริสตอลฟอร์มูล่า จำกัด. (2559). คู่มือระบบโปรแกรม FORMULA.
- พรปวีณ์ สายพรหม. (2558). ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของข้าราชการส่งผลต่อลักษณะเชิงคุณภาพของข้อมูลทางการเงินของสำนักการคลังและงบประมาณสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สารนิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี.
- ไพรินทร์ ขำคมเขตต์. (2556). ผลกระทบของความรอบรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีต่อความสามารถในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของผู้ทำบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, สาขาวิชาการบัญชี.
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2559). ประวัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สืบค้นจาก <http://www.mcu.ac.th/site/history.php>. เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2559.
- _____. (2561). ระบบบัญชี : Formula Financial and Accounting. สืบค้นจาก <http://www.crystalformula.co.th/products.asp> เมื่อวันที่ 9 มกราคม 2560.
- Jonas, G.J. and Blanchet, J. (2000). Assessing quality of financial reporting. *Accounting Horizons*, 14(3). pp.365-363.
- Shahwan, Y. (2008). Qualitative Characteristics of Financial: a Historical Perspective. *Journal of Applied Accounting Research*, 9(2), 192-202.
- Timothy J, O' Linda I. O' Linda, (2006). *Computing Essentials 2006 Complete Edition*, McGraw Hill Higher Education, 301. 01 Jul 2006